

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра географії та природознавства

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

С.В. Шарин

25. IX. 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В 66 Інтерактивні технології географічної освіти
(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОП «Географія»

спеціальність 106 «Географія»

10 «Природничі науки»

(галузь знань)

Факультет природничих наук

(назва факультету)

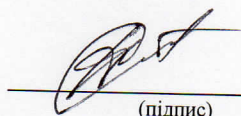
Робоча навчальна програма з дисципліни «Інтерактивні технології географічної освіти» для студентів спеціальності: 106 Географія, галузь знань 10 Природничі науки. – «15» вересня 2020 р. – 13 с.

Розробник:

Белова Наталія Володимирівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та природознавства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії та природознавства (протокол № 1 від "15" вересня 2020 р.).

Завідувач кафедри
географії та природознавства

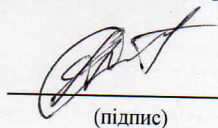

(Атаманюк Я.Д.)

"15" вересня 2020 р.

Схвалено науково-методичною радою Факультету природничих наук (протокол № 1 від "23" вересня 2020 р.).

Голова

(Атаманюк Я.Д.)

"23" вересня 2020 р.

© Белова Н.В., 2020 р.

© ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені
Василя Стефаника, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 10 Природничі науки (шифр і назва)	Вибіркова дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>106 Географія</u> Освітня програма: <u>Географія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		третій	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат-доповідь або презентація на актуальну тему з новітніх технологій географічної освіти (<i>на вибір студента</i>)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	-
		Практичні, семінарські	
		18 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.	-		
		Вид контролю: 6 семестр – залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студентів становить:

- для денної форми навчання – 33% : 67%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Інтерактивні технології географічної освіти як педагогічна наука відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначення освітніх технологій полягає у розв'язанні стратегічних для системи освіти завдань: прогнозування розвитку освіти, проектування і планування цілей, результатів, основних етапів, способів, організаційних форм освітньо–виховного процесу. Відображає тактику реалізації освітніх технологій у навчально–виховному процесі за наявності певних умов.

Формування системи знань про сутність сучасних освітніх технологій та вмінь щодо їх використання у професійній діяльності. оволодіння студентами інноваційними методиками навчання, опанування мистецтвом побудови і проведення навчальних семінарів і тренінгів. професійно-педагогічна підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” до педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах різного рівня акредитації, а також до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.

Компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів;

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів;

- Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму;

- Дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з географічних наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність.

Результати навчання:

- Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук;

- Ділова комунікація у професійній сфері (рідною та іноземною мовами), знання основ ділового спілкування, навички презентації та самопрезентації, вміння вести наукову дискусію, навички професійної науково-інформаційної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій географічної освіти

Тема 1. Технологічний підхід в освіті. Сприяння розвитку інновацій в освіті.

Концептуальні положення технологічного підходу в освіті. Інноваційність як ознака сучасності. Технологія як наука про майстерність. Закон України про інноваційну діяльність. Психолого-педагогічні особливості стратегій традиційного та інноваційного навчання.

Тема 2. Зміст та види інноваційних технологій. Ознаки та риси інновацій в освіті.

Поняття і сутність інноваційного процесу в географії. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності, її сутність. Характеристика та критерії оцінки інновацій. Системний комплексний підхід до запровадження інноваційних технологій навчання в географії.

Тема 3. Сучасні погляди та світовий досвід інновацій в навчанні.

Еволюція педагогічної науки. Закони перебігу педагогічних інновацій та етапи їх функціонування, методологічні вимоги до них. Практичні основи педагогічних інновацій та нововведень в системі освіти. І Основні напрями та тенденції розвитку сучасної освіти. Зміна мети освіти в сучасному світі. Проблеми використання нових технологій в умовах глобалізації. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень світової педагогічної науки.

Змістовий модуль 2. Форми та методи застосування інтерактивних технологій географічної освіти

Тема 4. Моделі різних видів інноваційних технологій.

Поняття моделі навчання. Порівняння інноваційного і традиційного підходу до побудови процесу. Типи інноваційних підходів. навчання географії. Моделювання інноваційних технологій, як основа модернізації навчання. Методика використання окремих моделей навчання. (Особистісно-орієнтовані моделі, проектна діяльність адаптивна модель, евристична модель навчання модель різнорівневого навчання.)

Тема 5. Принципи і класифікація сучасних технологій.

Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами, їх структура та динаміка. Типи структур

інноваційних процесів, їх відмінні властивості. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.

Тема 6. Планування та організація інноваційного навчання.

Формування готовності до інноваційної діяльності, як професійно-педагогічна складова .Мета, завдання, зміст та структура організації інноваційного навчального процесу. Структура навчальної програми з географії та планування навчального процесу. Програмові вимоги до навчальних досягнень з географії. Організація та методичні підходи у використанні інноваційних моделей в процесі вивчення географії. Ефективність та доцільність технологій інноваційного навчання. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів

Тема 7. Технології проблемного навчання та його реалізація.

Наукові основи педагогічної технології проблемного навчання. Особливості та система методів проблемного навчання. Структура проблемного заняття(уроку, лекції, семінарського та практичного занять)Вимоги до особистості педагога. Організація проблемного навчання. Мета і завдання проблемного навчання.

Тема 8. Особистісно-орієнтоване навчання, головні ідеї.

Феномен особистісно орієнтованого розвивального навчання. Принципи побудови особистісно орієнтованого навчання. Технологія особистісно орієнтованого освітнього процесу. Функція уроку в системі особистісно орієнтованого навчання. Аналіз і діагностика ефективності особистісно орієнтованого уроку. Розробка особистісно орієнтованих уроків.

Тема 9. Технологія розвитку критичного мислення.

Характеристика технології та основні ідеї формування критичного мислення. Планування уроку географії для формування навичок критичного мислення. Практична реалізація технології критичного мислення під час вивчення географії. Актуальність проблеми формування критичного мислення в школярів Методи та форми роботи на різних етапах уроку формування критичного мислення Використання технології формування критичного мислення в позакласній роботі.

Тема 10. Інтерактивні технології навчання.

Поняття інтерактивного навчання та інтерактивних методів Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технології. Психолого-педагогічні основи та особливості застосування інтерактивних методів і технологій на уроках географії. Характеристика окремих технологій навчання географії. Методичні рекомендації із застосування інтерактивних технологій в процесі навчання географії.

Тема 11. Проектна технологія навчання.

Проектна діяльність –особлива форма організації навчання. Зміст, вимоги та принципи організації проектної технології. Класифікація типів проектів. Різниця між урочними та позаурочним проектами. Основні етапи проектувальної діяльності. Роль педагога в організації проектної діяльності.

Тема 12. Технологія та методика організації кооперативного навчання.

Сутність, особливості та ідеї кооперативного навчання. Структура і методика кооперативного навчання. Моделі та особливості кооперативного навчання. Застосування та керування процесом навчання. Роль вчителя у підготовці до кооперативного навчання. Характеристика окремих технологій кооперативного навчання.

Тема 13. Мультимедійні та мережеві технології. Проблеми та складність у використанні.

Використання інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі з географії, аналіз проблеми та можливості ІКТ для вивчення географії. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі з географії та готовність вчителя до використання ІКТ. Мультимедійні технології навчання. Підготовка уроку із використанням мультимедійних технологій. Типи мультимедійних уроків. Методичні рекомендації щодо створення мультимедійних презентацій для навчального процесу Використання мультимедійних технологій в позаурочний час. Освітні мережеві технології та ресурси, як невід'ємна складова розвинутого суспільства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин за видами занять					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні	лабораторні	індивідуальні	Самостійна робота	
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій географічної освіти						
Тема 1. Технологічний підхід в освіті. Сприяння розвитку інновацій в освіті.	7	2		–	–	5
Тема 2. Зміст та види інноваційних технологій. Ознаки та риси інновацій в освіті.	9	2	2	–	–	5
Тема 3. Сучасні погляди та світовий досвід інновацій в навчанні.	7	2		–	–	5
Змістовий модуль 2. Форми та методи застосування інтерактивних технологій географічної освіти						
Тема 4. Моделі різних видів інноваційних технологій.	7	2		–	–	5

Тема 5. Принципи і класифікація сучасних технологій.	7	2		–	–	5
Тема 6. Планування та організація інноваційного навчання.	7		2	–	–	5
Тема 7. Технології проблемного навчання та його реалізація.	7		2	–	–	5
Тема 8. Особистісно-орієнтоване навчання, головні ідеї.	7		2	–	–	5
Тема 9. Технологія розвитку критичного мислення.	7		2	–	–	5
Тема 10. Інтерактивні технології навчання.	9	2	2	–	–	5
Тема 11. Проектна технологія навчання.	5		2			3
Тема 12. Технологія та методика організації кооперативного навчання.	5		2			3
Тема 13. Мультимедійні та мережеві технології. Проблеми та складність у використанні.	6		2			4
Разом годин	90	12	18	–	–	60

5. Зміст лекційного матеріалу

№ з/п	Назва теми лекції	Зміст лекції
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій географічної освіти		
1.	Технологічний підхід в освіті. Сприяння розвитку інновацій в освіті.	Концептуальні положення технологічного підходу в освіті. Інноваційність як ознака сучасності. Технологія як наука про майстерність. Закон України про інноваційну діяльність. Психолого-педагогічні особливості стратегій традиційного та інноваційного навчання.
2.	Зміст та види інноваційних технологій. Ознаки та риси інновацій в освіті.	Поняття і сутність інноваційного процесу в географії. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності, її сутність. Характеристика та критерії оцінки інновацій. Системний комплексний підхід до запровадження інноваційних технологій навчання в географії.
3.	Сучасні погляди та світовий досвід інновацій в навчанні.	Еволюція педагогічної науки. Закони перебігу педагогічних інновацій та етапи їх функціонування, методологічні вимоги до них. Практичні основи педагогічних інновацій та нововведень в системі освіти. Основні напрями та тенденції розвитку сучасної освіти. Зміна мети освіти в сучасному світі. Проблеми використання нових технологій в умовах

		глобалізації. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень світової педагогічної науки.
Змістовий модуль 2. Форми та методи застосування інтерактивних технологій географічної освіти		
4.	Моделі різних видів інноваційних технологій.	Поняття моделі навчання. Порівняння інноваційного і традиційного підходу до побудови процесу. Типи інноваційних підходів. навчання географії. Моделювання інноваційних технологій, як основа модернізації навчання. Методика використання окремих моделей навчання. (Особистісно-орієнтовані моделі, проектна діяльність адаптивна модель, евристична модель навчання модель різнорівневого навчання.)
5.	Принципи і класифікація сучасних технологій.	Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами, їх структура та динаміка. Типи структур інноваційних процесів, їх відмінні властивості. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.
6.	Інтерактивні технології навчання.	Поняття інтерактивного навчання та інтерактивних методів. Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технологій. Психолого-педагогічні основи та особливості застосування інтерактивних методів і технологій на уроках географії. Характеристика окремих технологій навчання географії. Методичні рекомендації із застосування інтерактивних технологій в процесі навчання географії.
Разом годин		12

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій географічної освіти		
1.	Зміст та види інноваційних технологій. Ознаки та риси інновацій в освіті.	2
Змістовий модуль 2. Форми та методи застосування інтерактивних технологій географічної освіти		
2.	Планування та організація інноваційного навчання.	2
3.	Технології проблемного навчання та його реалізація.	2
4.	Особистісно-орієнтоване навчання, головні ідеї.	2
5.	Технологія розвитку критичного мислення.	2
6.	Інтерактивні технології навчання.	2
7.	Проектна технологія навчання.	2
8.	Технологія та методика організації кооперативного навчання.	2
9.	Мультимедійні та мережеві технології. Проблеми та складність у використанні.	2
Разом годин		18

7. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ І		
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій географічної освіти		
1.	Технологічний підхід в освіті. Сприяння розвитку інновацій в освіті.	5
2.	Зміст та види інноваційних технологій. Ознаки та риси інновацій в освіті.	5
3.	Сучасні погляди та світовий досвід інновацій в навчанні.	5
Змістовий модуль 2. Форми та методи застосування інтерактивних технологій географічної освіти		
4.	Моделі різних видів інноваційних технологій.	5
5.	Принципи і класифікація сучасних технологій.	5
6.	Планування та організація інноваційного навчання.	5
7.	Технології проблемного навчання та його реалізація.	5
8.	Особистісно-орієнтоване навчання, головні ідеї.	5
9.	Технологія розвитку критичного мислення.	5
10.	Інтерактивні технології навчання.	5
11.	Проектна технологія навчання.	3
12.	Технологія та методика організації кооперативного навчання.	3
13.	Мультимедійні та мережеві технології. Проблеми та складність у використанні.	4
Разом годин		60

8. Індивідуальні завдання

Написання реферату з обраних тем (за вибором студента) шляхом ґрунтовного реферування наявної фахової літератури з обов'язковим формулюванням власних висновків.

1. Моделі різних видів інноваційних технологій навчання географії..
2. Принципи і класифікація сучасних технологій навчання географії.
3. Планування та організація інноваційного навчання.
4. Технології проблемного навчання та його реалізація.
5. Особистісно-орієнтоване навчання, головні ідеї.
6. Технологія розвитку критичного мислення.
7. Інтерактивні технології навчання в географічних дисциплінах.

8. Технологія та методика організації кооперативного навчання.
9. Мультимедійні та мережеві технології: проблеми та складність у використанні.

9. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Розподіл балів, які отримують студенти

Залік (6 семестр)

Поточне тестування та контроль самостійної роботи			Сума
Тестове опитування за лекційним матеріалом	Оцінки за практичні роботи	Контроль самостійної роботи	
30	50	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Аніщенко О.В. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 199 с. Режим доступу:

<http://lib.iitta.gov.ua/26574/1/Anishchenko%20O.%20Modern%20educational%20technology.pdf>

2. Брусенцева О.А. Впровадження інноваційних педагогічних технологій як складова розвитку вищої освіти в сучасних умовах / О.А.Брусенцева. Режим доступу: <http://tme.uuo.edu.ua/docs/4/10bruemt.pdf>

3. Городня О. Без покарань і заохочень вчатьсЯ діти в єдиному поки що в Україні навчальному закладі – школі Монтесорі / О. Городня // Сім'я. – 2007. – № 2.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., допов. – К : Академвидав, 2012. – 352 с. 2.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., допов. – К : Академвидав, 2004. Режим доступу: <http://eltutor.at.ua/Podskazki/Dychkivska.pdf>
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – К. : Слово, 2013. – 448 с.
7. Дичківська І. Через свободу і самостійність: розвиток індивідуальності дитини в теорії і практиці М.Монтесорі / І. Дичківська // Дошкільне виховання. – 1993. – № 5.
8. Еш С. Відкриті заняття у вищих навчальних закладах як форма контролю процесу навчання / С. Еш // Вища школа. – 2012. – № 3. – С. 84 - 91.
9. Каратаєва М. Проектування – перспективна технологія / М. Каратаєва // Дошкільне виховання – 2006. – № 10.
10. Крошка С. А. Сучасні педагогічні технології в навчально-виховному процесі сучасних закладів освіти України / С. А. Крошка // Збірник матеріалів регіональної міжвузівської науково- практичної конференції: Артемівськ, 2010. – С. 165 - 168. Режим доступу: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/847>
11. Луцан Н. І. "Людина і світ" в інноваційних педагогічних технологіях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. І. Луцан. – К. : Слово, 2012. – 184 с.
12. Мадзігон В. М. Технологія креативної педагогічної освіти : монографія / В. М. Мадзігон, А. С. Нісімчук ; Інститут педагогічних технологій (м. Луцьк). – Луцьк : Твердиня, 2011. – 512 с.
13. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник / А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, О.Т. Шпак. - К.: Видавничий центр "Просвіта"; Пошуково-видавниче агентство "Книга Пам'яті України", 2000. – 368 с.
14. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник / А.С. Нісімчук, О.С.Падалка, О.Т.Шпак . – К.: Просвіта, 2000. – 368 с.
15. Нові педагогічні технології в освіті: рекомендац. покажч./ Херсонський державний університет; упоряд.: Н. А Арустамова, В. Ю. Штуріна; бібліогр. ред. Л. С. Войнова. – Херсон: вид-во ХДУ, 2013.
16. Освітні технології : Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за ред. О. М. Пехоти. – К. : Видавництво А.С.К., 2003.
17. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: колективна монографія / За заг. ред. В.П.Андрущенко, В.І.Лугового. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 256 с.

18. Педагогічні технології: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / За ред. проф. М.В. Гриньової. — Полт. держ. пед. ун-т ім. В.Г. Королеика. - П., АСМІ: 2006. - 230 с.

19. Петрочко Ж. В. Соціально-педагогічні виховні технології у викликах часу / Ж. В. Петрочко // Педагогіка і психологія. Вісник АПН. – 2014. – № 1. – С. 17-24.

20. Пехота О.М. Освітні технології: Навчал.метод. посібник /О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. Ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.

21. Піроженко Т. Особистісний розвиток дітей у творчих іграх : зауваги до освітньої лінії "Гра дитини" / Т. Піроженко, К. Карасьова // Дошкільне виховання. – 2012. – № 9. – С. 28-31.

22. Піроженко Т. Програма технології психолого-педагогічного проектування / Т. Піроженко // Дитячий садок. – 2004. – № 16.

23. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / За ред. О.Пометун. – К., 2006.

24. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник.– К. : Академвидав, 2012. – 224 с.